

Kincskereső-értékelés

A Kulturális Minisztérium az irodalmi folyóiratok elmúlt évi számainak értékelése sorában tegnap, csütörtökön délelőtt a Sajtóház klubjában a Szegeden szerkesztett Kincskereső című gyermekirodalmi folyóirat 1978. évi munkáját vette mérlegre. A megbeszélésen ott volt dr. Konez János, a megyei pártbizottság titkára, dr. Bíró Zoltán, a Kulturális Minisztérium irodalmi főosztályának vezetője, Szántó Tihamér, a városi pártbizottság osztályvezetője, A résztvevőket dr. Sebe János, a megyei pártbizottság osztályvezető-helyettese, közsöntötte, Simai Mihály a lap főszerkesztő-helyettese és Kovács László, a Csongrád megyei Lapkiadó Vállalat igazgatója fűzött szóbeli kiértékelést az írásos anyaghoz, majd Reuter Lajos, a Kulturális Minisztérium szakreferense tolmácsolta az üttörőszöveggel közösen kialakított elemző véleményét.

Az értékelés megállapítja: az új profilú folyóirat megújította azokat a rétegeket, amelyeknek szánták: az általános iskolásokat. A Kincskereső szerkesztőségének az érdeme, hogy teljesíti évek óta vállalt feladatát: olyan szép irodalmat, újságot juttat a gyerekeknek, amely olvasásra, műértésre, elmélyedésre nevel, amely felbrazsítja a társadalmi, nemzeti öntudatot; amely nemes erkölcsöt sugall és még sok más fontos pedagógiai célt szolgál. Részben megszünteti a köznevelés hiányosságait; részben segítséget ad az önálló, sokoldalú személyiség kialakításához.

A hasznos és elmélyült vitában szó esett a lap tartalmi kérdéseiről a folyóirat egyes számainak belső arányairól, kapcsolatairól az üttörőmozgalommal és az általános iskolai oktatással, a terjesztési problémáiról és a folyóirat előtt álló feladatokról.

Az SZMT elnökségének ülése

Ülést tartott tegnap, csütörtökön délután a Szakszervezetek Csongrád megyei Tanácsának elnöksége. A testület ülésén részt vett Csönka István, az MSZMP Szeged városi bizottságának osztályvezetője és Bódi György, a KISZ Csongrád megyei bizottságának első titkára is. Az elnökség tagjainak Kovács Sándor titkár beszámolt az elmúlt időszakban végzett munkáról, majd dr. Petrik István, a Csongrád megyei tanács elnökhelyettese tájékoztatta a tisztviselőket a munkálatainak építéséről, különös tekintettel az idei feladatokra. Ezután megbeszéltek azokat a tapasztalatokat, amelyeket az SZMT ifjúsági bizottsága összegyűjtött a vállalatoknál, gyárakban és üzemekben megtartott ifjúsági parlament munkájáról.

Új feladatok a művészeti képzésben

A szocializmus építése során a társadalom szerkezete átalakulóban, változnak a lakosság művelődési-szórakozási igényei. Az utóbbi évtizedben a fejlődés felgyorsult, és ennek hatására a művészetekben is új szükségletek, áramlatok, tendenciák keletkeztek, amelyek a jövőre nézve további változásokat jeleznek. A társadalomban, a művészetekben végbemenő mozgásokat a művészetoktatásnak is követnie kell.

Az elmúlt időszakban egyértelműen bebizonyosodott, hogy szükség van a középfokú művészeti képzés reformjára, s ugyanakkor megvan a lehetőség az iskolákban is az oktatás korszerűbbé tételére. Ebben a felfogásban találkozik a társadalom igénye és közoktatáspolitikánk célkitűzése, amely új intézkedésekben realizálódik.

A középfokú képzést nyújtó szakközépiskolákra vonatkozó új nevelési és oktatási terv úgy fogalmazza meg a szakközépiskola célját, hogy felkészítse növendékeit a munkába állásra, és a szakirányban megfelelő felsőfokú továbbtanulásra. Ez a célkitűzés valamennyi középfokú képzési cél szakközépiskolára vonatkozik, így a középfokú művészeti szakközépiskolákra is.

A művészeti képzésről szólva önkéntelenül is felmerül a kérdés, hogyan valósítható meg az iskolai nevelési és oktatási folyamatban a képzési idő alatt a munkába állást biztosító gyakorlati felkészítés, és a felsőfokú továbbképzést szolgáló elméleti és magasabb szintű technikai előkészítés? Vállalkozhat-e az iskolai pedagógia arra, hogy művészeti vonatkozásban egyidejűleg kifejlessze a mesterségbeli, manuális készséget, s ugyanakkor olyan képzést adjon, olyan képességeket alakítson ki növendékeiben, amelyek alkalmassá teszik a felsőfokú művészeti továbbtanulásra? Mesterembereket vagy jövőd művészeket neveljen, illetve megadja az alapot ahhoz, hogy egyenlő eséllyel indulhassanak felsőfokú intézmény felvételi vizsgáján?

Ezek a kérdések nemcsak azért időszerűek, mert a többszörös képzés megvalósítása tantervi követelmény, hanem azért is, mert a művészeti képzés területén a művészeti irányú továbbtanulás már nemcsak szorgalom, nemcsak képesség, hanem kifejezetten tehetség dolga is. Ez az a szűr, amelyen sokan fennakadnak. Eddigi tapasztalataink és iskolai gyakorlatunk azt mutatja, hogy ez a többszörös feladat megnyugtatóan megoldható, a megvalósításhoz megvannak a feltételeink. Igaz, odaadó és következetes munkát kíván elsősorban a művésztanároktól, de az egész pedagóguskollektívától.

Munkánk érdemi része már a beiskolázás előtt kezdődik. Az általános iskolákkal és a zeneiskolákkal évek óta kiépített széles körű kapcsolataink lehetővé teszik, hogy erre az életpályára hajlamos tanulókkal előre felvegyük a kapcsolatot. Zeneművész tanáraink a

körzetünkhöz tartozó zeneiskolákat rendszeresen látogatják, s így módjukban van a jó képességű tanulók kiválasztása, fejlődésük rendszeres ellenőrzése. Tanácsaikkal segítik előrehaladásukat, a képző- és iparművészeti képzés elősegítése érdekében évek óta szakmai vezetéssel szakköröket szervezünk az iskolában. A hetenként két órában tartott foglalkozások az általános iskolai rajzoktatás és a felvételi vizsga követelményei közötti különbséget kívánják áthidalni, így a jó képességgel és hajlammal rendelkező általános iskolai tanulók nagyobb eséllyel próbálkozhatnak. Természetesen ez az előkészítő nem előfeltétel a felvételnek, de a realitás kiválasztást nagyban segíti. A szakkörre sokan bejárnak nemcsak Szegedről, de a környező vidékről is, és számosan Bács-Kiskun és Békés megyéből is. Ez azért is örövendes, mert elősegíti azt a célt, hogy beiskolázási területünkről ne maradjon ki egyetlen, erre az életpályára alkalmas és hajlamos érdeklődő tanuló sem.

Az iskolai tervszerű nevelési és oktatási során igen nagy súlyt helyezünk a gyakorlati, manuális készségek kifejlesztésére, mégpedig kezdeti fokon a mesterségbeli tudás és gyakorlatosság megszerzésére, amely később a felsőbb évfolyamokban a művészeti kivitelezéshez és megfogalmazáshoz, önálló tervezéshez és alkotáshoz vezet. Gyakorlati képzésünk kifejezetten produktív természetű, mert meggyőződésünk, hogy csak a termelő és alkotó gyakorlati munka során erősödik meg a tanulóban a szakmai alkalmasság és hivatástudat, s ezzel párhuzamosan a szakmához, a pályához való kötődés. Ez teszi őket alkalmassá arra, hogy a gyakorlati által szerzett készségek később önálló alkotásokká nemesedjenek. Ezt bizonyítják iskolánk hangversenyei, zenei szereplései, valamint Szeged városát díszítő szobrászati munkák. De jelentős a különböző intézmények részére készített kerámiák, grafikák, szönyegek, gobelinek is. A megalapozott és rendszeres gyakorlati képzés teszi lehetővé növendékeink számára, hogy erettség után minden nagyobb nehézség nélkül elhelyezkedhessenek a megfelelő szakmai területeken. Bizonyítják ezt azok a volt tanítványaink, akik ma már zenekarokban működnek, egyes vállalatoknál művészeti kivitelezéssel foglalkozó műhelyekben dolgoznak, akik a továbbtanulás helyett a gyakorlati életet választották.

A múlt tanévben végeztek az első táncművészeti szakos tanulók, akik a szegedi, debreceni, miskolci színházakhoz kerültek, és művészi fejlődésükre ezekben az együttesekben nyílik lehetőség.

Külön feladatot jelent a foglalkozás tehetségekkel, a tehetséggondozás, voltaképpen a felsőfokú művészeti továbbtanulásra való előkészítés. Nekik a gyakorlati képzés során lehetőleg el kell jutniuk az önálló alkotás fokról, náluk már megkivánjuk a művészeti kivitelezés elsajátítását is, képességeiknek megfelelően. Nem művészeket nevelünk, de a tehetségekkel differenciáltan foglalkozunk, komoly művészeti mércéket állítunk fel számukra, s igyekszünk megadni az alapot képességeik minél teljesebb kibontakozásához. Olyan szakmai-művészeti alapokat kívánunk lerakni, olyan általános érvényű, időtálló szakmai-művészeti ismereteket nyújtani, amelyek továbbfejleszhetők minden művészeti irányban.

Megfelelő tárgyi tudással rendelkező, nyitott szemű, alkotó fantáziájú tanulókat kívánunk nevelni. Ennek a nevelésnek a korszerűségét bizonyítja, hogy a Tömörkény István Gimnázium és Művészeti Szakközépiskola volt tanulóit közül jelenleg 42-en tanulnak a Képzőművészeti és az Iparművészeti Főiskolán. A két művészeti főiskolán végzetek városunkhoz és volt iskolájukhoz való kötődésének szép megnyilvánulása volt a múlt évben rendezett kiállítás, amelyet a jövőben is szeretnénk megismételni. A zeneművészeti szakközépiskola volt növendékeinek mintegy 90 százaléka a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola, illetőleg annak kihelyezett tagozatainak hallgatója. Jelentős azoknak a volt tanulóinknak a száma, akik tanárképző főiskolákon tanulnak, de eljutnak növendékeink a tudományegyetemekre is. Ez azt mutatja, hogy a művészeti szakközépiskolánkban is nagy súlyt helyezünk a közismereti tárgyak oktatására.

Eredményeink tanúsítják, hogy a középfokú művészeti képzés új feladatai megoldhatók, de ehhez nélkülözhetetlen az odaadó, fáradhatatlan tanári munka.

Több mint másfél évtizedes tapasztalataink birtokában, a mind nagyobb szakmai és pedagógiai követelmények tudatában vesznék részt az új művészeti nevelési és oktatási tervek kidolgozásában. Bevezetése 1980 szeptemberében lesz.

Dr. Diós József

Újjáalakult a művészeti tanács

Megtartotta első összejövetelét a Csongrád megyei tanács végrehajtó bizottsága mellett működő újjáalakult művészeti tanácsadó testület tegnap, csütörtökön délután a megyei tanács székházában. A testület tagjai a művészeti szövetségek helyi csoportjainak titkárai, valamint a megye közpözművészeti, irodalmi, színházi, zenei és építőművészeti életének vezető képviselői. A testületet állandó meghívottak és alkalmanként felkért résztvevők teszik teljessé. A művészeti tanács elnöke, Szabó G. László, a megyei tanács elnökhelyettese köszöntötte a résztvevőket, ismertette a szervezet munkáját, feladatait.

Elmondta, hogy a tanácskozó testület elsődleges feladata a művészetpolitika és művésztirányító tevékenység érvényre juttatása, a területi szervezettek, művészeti ágak közötti kapcsolatok erősítése, az itt élő alkotó művészek életének és munkájának mind jobb megismerése és támogatása. A művészeti tanácsadó testület első ülésén megvitatott működési szabályzatának tervezetét és az idei üléstervet. A legközelebbi összejövetelen tárgyalják a megyei tanács végrehajtó bizottsága elé kerülő, a megye művészeti életéről szóló jelentés tervezetét, valamint a művészeti mecenatúra szegedi helyzetét és feladatait.

Nyári egyetemek

Immár nagy hagyományaik vannak; annyit legalább mindenkinek tudni kell, hogy a különböző szakmák és tudományágak művelőinek rendezték ezeket, továbbképző, illetve tapasztalatossá tevő fórumok. A meghívók már illyenté, tavaszra postára kerülnek, hogy nyárra az ország több városába szólítsák mindazokat a szakembereket, akik a jókor kiválasztott témák iránt érdeklődnek.

Az egyik legrangosabb Szombathelyen rendezett urbanisztikai nyári egyetem, amely az idén tizenketted-

szer fogadja a magyar és külföldi hallgatókat. A nyári egyetemeken általában az európai közép- és nagyvárosok urbanisztikai kérdéseit adják a témákat, ezek közül igyekeznek mindig az éppen időszerűeket kiválasztani. Az idén, a gyermekek évében az alaptema: a „Gyermek a városban”. Augusztus 8-tól tíz napig hallhatnak előadásokat a meghívottak, a témához kapcsolódó kiállításokat tekintve meg, megismerik Szombathelyt és környékét. A tervezett előadásokból néhány a gyermek a mai társadalom-

ban; a jövő városában; gyermekünk „nyomorúsága”; a mai városban; a korszerű gyermekintézmények, az egészségügy; gyermek a lakásban, a családban.

A szombathelyi nyári egyetem tanácsa augusztus 9-12. között a Magyar Városok Fórumának is helyet ad, ennek részvevői a nyári egyetem központi témájának kérdéseit vitatják meg különféle minisztériumok és tömegszervezetek képviselőivel.

Évforduló figyelembevételel határozták meg a nyári egyetem nyári kurzus témakörét is: Mörzicz Zsigmond születésének centenáriuma ad alkalmat arra, hogy a hallgatók a második világháború előtti korszak történelmi eseményeivel és művészetével, különösen pedig Mörzicz munkásságával ismerkedjenek. Az idei az ötödik évfolyama a nyári egyetemnek, amelyen eddig is történelmi, irodalmi évfordulók apropóján mutattak be különböző korokat, irodalmi, művészeti értékeket kiváló kutatók, történészek, esztéták. A nyári egyetem augusztus 1-én kezdődik, tizenkét napján az előadásokat fakultatív programok, műelemzések, filmvetítések, műterem- és műzeumlátogatások egészítik ki.

Szegeden ismét két nyári egyetemre várják a hallgatókat: a pedagógiai a tizenhatodik évfolyamába lép az idén, július 16. és 25. között rendezik. A nagy hagyományú továbbképző fórumon, mint minden évben, ismét aktuális témákról hallhatnak előadásokat az ország oktatási intézményeiből érkező vendégek. Az oktatástechnológia elmélete és gyakorlata — ez a központi téma, az ismeretterjesztő társulat a veszprémi oktatástechnikai intézettel közösen rendezi az előadásokat és az ezekhez kapcsolódó bemutatókat. Nyolcadik alkalommal hívja a TIT a közművelődés szakembereit a művelődésméletről nyári egyetemre, amely az idén július 27-től augusztus 4-ig tart. Központi témakörük ugyanolyan időszerű, mint a másik nyári egyetemé: az értelmiség szerepe a közművelődés, a közvélemény, a közhangulat alakításában.

Gyártási együttműködés

Hosszú távra szóló együttműködési szerződést kötött az Intranszmas magyar-bolgár társaság a Kaposvári Mezőgazdasági Vállalattal. Ennek értelmében a vállalat lengyel tőkegyáregységében gyártják — az országban egyedül — az

Intranszmas szellemi tulajdonát képező magasrakartí felrakó gépeket és berendezéseket, valamint állványsszerkezeteket, melyeket elsősorban a nagykereskedelmi vállalatoknál használnak.

Klub-dzsungel

Igen, ennyi klub! — a következők munkástanulók, szocialista brigádvezetők, művelődési bizottságok titkárai, zenekarok, nyugdíjasok, női, amatőrfilmeseik és így tovább. Csak nézegetem a listát — találhatók a Juhász Gyula Művelődési Központ ideai munkatársaiban —: vajon mit érnek, mennyit használnak, mire jók ezek az ennyire különböző korú, munkájú-beosztású emberek rendezett foglalkozásokat, egyetlen művelődési központ keretein belül?

Nyilvánvaló: a válasz számvetést igényel. Vagy legalábbis egy röpké körülpillantást a Juhász Gyula Művelődési Központ klubjainak tartalmi munkáján. Ha először a létszámokat vesszük szemügyre, szinte mindegyiknél 60–80 fő, itt-ott háromjegyű szám tokolódik elének. Ha a résztvevők foglalkozását, akkor egyértelműen jellemző az egész persze a művelődési központ alapvető jellegével is tökéletesen szinkronban áll a munkások nagyobb aránya. Ha pedig a tartalmi-érdeimi munkát tekintjük, akkor a legváltozatosabb foglalkozások valamiféle, erőteljesen klubjellegű, egységesítő törekvése szúr szemet. Az ifjúsági klub a város szakmunkástanulóit kívánja tömöríteni. A szocialista brigádvezetők klubja révén az intézmény több mint 200 brigáddal tart fenn kapcsol-

latot — a következők sorbavételénél talán elég csak a szocialista brigádmozgalom céljaira gondolni. A legnehezebbben „megfogható” réteg a dolgozó nők, a róluk elnevezett klubban találja kulturálódási, szórakozási lehetőségeit. Az ismert házilasszonyi, harmadik-negyedik műszakos” állapotokat figyelembe véve, itt a hetvenes létszám amatematikai mennyiségnél jóval többet jelent. És még nem szőlünk az amatőrfilmesekről, akik — mint arról már korábban beszámoltunk — díjakat nyerne rangos nemzetközi versenyeken, és éppen most toborozzák utánpótlásukat. Az éremgyűjtők klubja — rekordlétszámmal, 250 taggal — idén májusban az éremgyűjtők országos vándorgyűlését rendezi meg, számos kiállítással együtt.

Vagyis: a lehetséges általános, átfogó cél a munkásművelődés feladatai között keresendő. Az üzemek kultúrfelelőseinek, a közelmúltban megalakult művelődési bizottságok — illetve ezeknek nyújtanak segítséget a klubok — ennyi klub! — hiszen a módszertani tanácsok szakmai útmutatást, a szakmai útmutatás pedig végső soron a feladat igényesebb, de egyben könnyebb elvégzését is jelentheti. Kérdés: tehet ennyit ennyi klubbal csupán egyetlen művelődési központ?

D. L.